

LIIKENNE- JA VIESTINTÄVALIOKUNNAN MIETINTÖ 16/2014 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi lästimak- susta annetun lain kumoamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 19 päivänä syyskuuta 2014 lähettänyt liikenne- ja viestintävaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi lästimaksusta annetun lain kumoamisesta (HE 143/2014 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- liikenneneuvos Sabina Lindström, liikenne- ja viestintäministeriö
- lakimies Tapani Kajamaa, Liikennevirasto
- johtaja Merja Hallivuori, Tulli
- nuorempi asiantuntija Laura Raikunen, Suomen Varustamot ry.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- työ- ja elinkeinoministeriö
- Suomen Merimieskirkko ry
- Suomen Meripelastusseura ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi lästimaksusta annettu laki. Lästimaksujärjestelmä on vanhentunut, eikä lästimaksusta annettu laki täytä perustuslain vaatimuksia. Lisäksi lästimaksujen periminen ja kerättyjen tulojen jakaminen avustuksen saajille on hallinnollisesti raskas järjestelmä suhteessa maksujen ja avustusten määrään. Samalla siirryttäisiin valtion talousarvioara-

hoitukseen niiden tahojen osalta, joiden toiminnan turvaamisen kannalta rahoitus on tarpeen, kun lästimaksuilla katettava avustus poistuu.

Esitys liittyy valtion vuoden 2015 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2015.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Esityksellä ehdotetaan kumottavaksi lästimaksusta annettu laki (189/1936), koska alun perin jo vuodelta 1748 peräisin olevan lästimaksujärjestelmän on katsottu olevan vanhentunut. Lain on myös arvioitu olevan osittain veronluontei-

nen, ja se ei täytä nykyisiä perustuslain verola-keja koskevia vaatimuksia. Hallituksen esitys liittyy valtion vuoden 2015 talousarvioesitykseen (HE 131/2014 vp).

Lästimaksua maksavat nykyisin Suomen alusrekisterissä olevat kaupparenkulkua ulko-

maanliikenteessä harjoittavat kauppa-alukset sekä ulkomaalaiset Suomeen kauppamerenkulkua harjoittavat alukset. Lästimaksut käytetään merimiesten hyväksi tapahtuvaa huoltotoimintaa varten ja meripelastustoiminnan edistämiseksi. Suurimpia tuen saajia ovat olleet Merimiespalvelutoimisto ja Suomen Meripelastusseura ry.

Lästimaksun määrä on 10 senttiä kerrottuna aluksen nettovetoisuutta osoittavalla kokonaisluvulla. Maksun määrä vaihtelee alustyyppistä riippuen 100 eurosta noin 8 700 euroon vuodessa, ja maksulla ei ole arvioitu olevan alusten liiketoiminnalle kuin vähäistä merkitystä. Lästimaksua vastaava maksuosuus (0,023 euroa/nettotonni) sisällytettäisiin jatkossa väylämaksun yksikköhintoihin.

Tulli kerää nykyisin lästimaksut, ja Liikennevirasto ohjaa ne avustuksen saajille. Valiokunta pitää hyvänä, että esityksellä pyritään kustannustehokkuuteen luopumalla hallinnollisesti maksujen määrään nähden turhan raskaasta maksujen perimiseen ja avustusten jakamiseen liittyvästä järjestelmästä. Saadun selvityksen mukaan lästimaksujärjestelmä ei ole kaikilta osin myöskään ollut tasapuolinen kaikkien maksu-

velvollisten osalta, koska maksun määrään vaikuttaa vain aluksen koko.

Esityksen myötä siirryttäisiin lästimaksujärjestelmän sijasta talousarviorahoitukseen. Nykyisin lästimaksulla rahoitettava toiminta rahoitettaisiin jatkossa ministeriöiden toimialojen mukaan jaettuna kolmen eri ministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön, sisäministeriön ja opetus- ja kulttuuriministeriön, pääluokista. Valiokunta pitää tähän asti lästimaksulla rahoitettua toimintaa hyvin tärkeänä ja korostaa, että tämän toiminnan jatkuvuus tulee varmistaa myös tulevaisuudessa. Määrärahojen on siten jatkossakin säilyttävä riittävällä tasolla siitä huolimatta, että rahoitus jakautuu kolmelle eri ministeriölle.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella liikenne- ja viestintävaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 23 päivänä lokakuuta 2014

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Kalle Jokinen /kok	Suna Kymäläinen /sd
vpj.	Osmo Kokko /ps	Raimo Piirainen /sd
jäs.	Mikko Alatalo /kesk	Hanna Tainio /sd
	Thomas Blomqvist /r	Eila Tiainen /vas
	Markku Eestilä /kok	Ari Torniainen /kesk
	Ari Jalonen /ps	Reijo Tossavainen /ps
	Jukka Kopra /kok	Oras Tynkkynen /vihr
	Merja Kuusisto /sd	Mirja Vehkaperä /kesk.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Juha Perttula.